

Opinia sądowa w sprawie o nadużycie zaufania lub niedopełnienie obowiązku [art. 296 Kodeksu Karnego]

W V 2016 r. biegły sądowy Marcin Kubiczek wydał opinię w sprawie z art. 296 Kodeksu Karnego, dokonując ekonomiczno-zarządczej interpretacji zachowania oskarżonego.

Warto przypomnieć na wstępie, iż art. 296 Kodeksu Karnego penalizuje zachowanie polegające tym, iż:

Kto, będąc obowiązany na podstawie przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, wyrządza jej znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

W kontekście przywołanej typizacji, Sąd orzekający w sprawie powołał biegłego sądowego na okoliczność ustalenia m.in. czy w istotnym dla sprawy okresie oskarżony, będąc Dyrektorem Zarządzającym w jednostce handlowej, obowiązany na podstawie umowy do zajmowania się działalnością gospodarczą oddziału sp. z o.o., właściwie organizował i nadzorował transakcje handlowe związane z magazynowaniem i sprzedażą towaru, a także czy należycie gospodarował mieniem spółki i czy sprawował właściwy nadzór w zakresie ściągania płatności od kontrahentów. Nadto Sąd zobowiązał biegłego sądowego do odpowiedzi na pytanie, jaki był poziom niespłaconych należności wynikających z działalności przedmiotowej jednostki handlowej z tytułu sprzedaży w istotnym dla sprawy okresie, a tym samym, czy działanie oskarżonego jako Dyrektora Zarządzającego wyrządziło szkodę majątkową w mieniu sp. z o.o. , a jeśli tak, to w jakiej ewentualnie wysokości.

Przedmiotowa teza dowodowa zdeterminowała zakres wykonanych przez biegłego sądowego czynności, wpływając m.in. na poszerzoną prezentację stanu faktycznego w sprawie, wraz z analizą dotychczasowych ustaleń powołanych w sprawie biegłych sądowych.

W treści opinii zarysowano przyjętą w badanej spółce strategię sprzedaży produktów i towaru, a także jej bezpośredni wpływ na działania oskarżonego. Biegły sądowy uznał, iż strategia uwzględniająca możliwość sprzedaży z odroczonym terminem płatności, niesie z sobą oczywiste ryzyko materializacji negatywnych skutków, co też zarząd spółki zaakceptował. Nadto, biegły sądowy podkreślił, iż do kompetencji, jak i obowiązków zarządu spółki o takim profilu sprzedażowym, w myśl art. 293 ust. 2 KSH [sp. z o.o.], będzie określenie zasad zarządzania ryzykiem niewypłacalności klientów, przy czym kompetencja ta nie podlega -jako strategiczna dla finansów spółki- transferowi na menedżerów niższego szczebla. Okoliczność tę biegły uznał za zasadniczą dla zarządczej oceny działań oskarżonego, wypowiadając się również co do tego, czy w realiach niniejszej sprawy zasady takie zostały rzeczywiście ustanowione przez zarząd spółki, a także czy sposób zarządzania przez oskarżonego należnościami w części przysługującej zarządzanej przez niego jednostce handlowej należy uznać za akceptowalny, z punktu widzenia właśnie strategii sprzedażowej przyjętej w spółce przez ówczesny zarząd spółki.

Biegły sądowy ustosunkował się również do kwestii sprzedaży towaru bez faktycznej dostawy w dacie sprzedaży, tzn. z dostawą opóźnioną w czasie, w szczególności w realiach przedsiębiorstwa handlowego, wskazując, czy co do zasady może być ona zaliczana do kategorii zachowań lub zwyczajów nagannych pod względem racjonalności zarządczej.

Przedmiotowe ustalenia dokonane zostały w ramach typizacji art. 296 Kodeksu Karnego, z wykorzystaniem aktualnego orzecznictwa oraz dorobku doktryny. Biegły sądowy zakorzenił swoją ekspercką interpretację racjonalności zarządczych działań oskarżonego w realiach konkretnego stanu faktycznego, uwzględniając specyfikę prowadzonej działalności, profil handlowy spółki oraz charakterystykę rynku handlowego właściwego dla otoczenia zarządzanej przez oskarżonego jednostki handlowej.

Bartosz Sokół

Prawnik. Młodszy partner w Biurze Doradcy Restrukturyzacyjnego Marcina Kubiczka.

